СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 144. Джерзи Сіти, Н. Дж., пятниця, 21. червня, 1929. VOL. XXXVII. No. 144. Jersey City, N. J., Friday, June 21, 1929. THREE CENTS.

СЕНАТОР КРИТИКУЄ ПРЕЗИДЕНТА

ЗАКИДУЄ ЙОМУ „ТОПЛЕННЄ" ПРОГИБІЦІЇ.

ВАШИНГТОН, 19. червня. — Сьогоднішний день у конгресі був днем прогибіції. Сенат на своїй послідній передвакаційній сесії дискутував її з ріжних сторін.

Дискусія велася довкола внеску сенатора Джовнса, щоби перенести справи прогибіції зпід контролі департаменту скарбу до департаменту судівництва. Як кажуть, сенатор Джовнс поставив був се внесення на домагання президента Гувера. Сенат міг не говорити про справу, бо палата послів уже не мала засідання, але сенатори видно хотіли дати вислів своїм горячим почуванням. Остру дебату почав сенатор Глес з Верджінії, котрий виступив з безпощадною критикою президента Гувера за його встановлення комісії для розсліду виконування прогибіційної та інших законів. Сенатор говорив, що президент топить справу прогибіції під иншими справами: мовляв, комісія малаби бути встановлена головно для справи прогибіції, а тимчасом президент згадує прогибіцію мимоходом, так, що вона пропаде під повінню других справ.

Сенатор Глес виступив теж остро проти Антисалюнової Ліґи, котра, мовляв, противиться перенесенню справи прогибіції зпід контролі департаменту скарбу. Проти Ліґи виступив теж сенатор Кінґ.

Инші сенатори найшли собі богато теми до говорення в недавних кровавих випадках при ревізії й ловленню пачкарів горівки. Сенатори Ковпленд з Ню Йорку, Гоз з Мезуре й Тайдингз з Меріленду нападали на прогибіційних агентів, що вбивають людей, підозрілих за пачковання горівки, як звичайних убийників. Зате сенатор Брукгарт з Айови боронив урядників, кажучи, що вони сповняють свої обовязки.

В обороні президента проти нападів сенатор Глеса виступав сенатор Джовнс, кажучи, що конґрес не мав на думці спеціяльної прогибіції, а всі закони.

ЗАКІНЧЕННЄ СЕСІЇ КОНГРЕСУ.

ПУБЛИЧНА ДЕБАТА НАД НОМІНАЦІЯМИ НОВИХ УРЯДНИКІВ.

ВАШИНГТОН, 19. червня. — Конгрес покінчив нині рано свої наради та розїхався на літні ферії. Сенат зійдеться на засідання 19. серпня, а палата послів 23. вересня.

Перед своїм розїздом на вакації сенат полагодив кілька номінацій урядників-президентом. Досі такі дебати відбувалися на тайних засіданнях, а тепер сенат у перше дебатував над потвердженнєм номінацій на отвертій сесії.

Здається, що сей факт зачне нову практику сенату: від нині всі такі дебати будуть відбуватися публично.

„БИЗА" ДЛЯ ПРЕЗИДЕНТА.

ЗА ОДИН ДЕНЬ ВИТАВСЯ З 1,176 ЛЮДЬМИ.

ВАШИНГТОН, 19. червня. — Хоч нині був один з найгорячіших днів сього року, то президент мав дуже занятий день. Він витався нині з немеще як з 1,176 людьми та давався фотографувати з якими 800 з них.

Президент почав уже частиною свої ферії. Він виїзджає кождого тижня на три дні на ловлю риби.

Цікава дискусія йде тепер за його довші вакації. Ходять чутки, що президент постановив продати свою рибацьку оселю в Катоктині, бо місцеві рибаки противляться тому, щоби рибні місця на потоці Катоктині резервувати для президента.

КАТАСТРОФА НА НЮЙОРСЬКІЙ НАДЗЕМНІЙ ЗАЛІЗНИЦІ.

1 ЧОЛОВІК ЗАГИНУВ, 34 ПОКАЛІЧЕНИХ.

НЮ ЙОРК, 19. червня. — На будові надземної залізниці між вулицями 112-тою й 113-тою наїхав один поїзд Шестої Евені на поїзд, що йде по Девятій Евені. Се було коло 8. години вечером, коли оба поїзди були сильно набиті людьми, що виїхали з домів через духоту. Случай стався в місци, найвисше положенім над землею з цілої дороги надземної залізниці. Сим треба пояснити переполох, який счинився серед пасажирів, коли поїзди зі собою зударилися й коли зпід колїс бухнула полумінь.

Сотки людей відчули се ударення. Найбільше потерпіли люде в послїдним возі першого та в першім возі слідуючого поїзду. Один кондуктор згинув на місци, роздушений зударяючимися возами, а шпитальні амбулянси відвезли до шпиталів 34 людей.

Заряд залізниці каже, що завинив за випадок моторман слідуючого поїзду.

НА СЛІДІ КРОВАВОГО ЗЛОЧИНУ?

КУБАНСЬКА ПОЛІЦІЯ РОЗКРИВАЄ ЖОРСТОКУ ШАЙКУ ПАЧКАРІВ.

ГАВАНА, 19. червня. — Кубанська поліція хвалиться, що їй вдалося напасти на слід шайки пачкарів горівки й імігрантів, які своєю жорстокістю нагадують найлячніщі оповідання про морських розбійників минувшини.

Якийсь Анкомедес мав донести поліції, що корабель Дель Іріо пачкує в Америку імігрантів і горівку. Префект поліції дав йому $400, щоби він дістався на корабель як один з імігрантів та відтак відкрив шлу справу для поліції. Анкомедес дістався на корабель, де вже було 11 імігрантів, готових до виїзду до Злучених Держав. Коли однак зявилася поліція, капітан корабля приказав кораблеви виїхати з порту на повне море. Через те, що корабель ще не мав дозволу на виїзд від портової влади, портові урядники приказали сиґналами кораблеви задержатися, а коли корабель не послухав, стали по ньому стріляти.

Корабель по довгих перегонах таки зловлено й привезено до порту. Але на кораблі не найдено ні сліду з поліційного конфідента та з 11 імігрантів, яких він мав вести. Зате малі найти на кораблі сліди крови на топорах та порожних пуделках. Поліція арештувала капітана й моряків.

АРТИСТИЧНИЙ КОНЦЕРТ У НЮ ЙОРКУ.

Цеї суботи, 22. червня, відбудеться в Ню Йорку артистичний концерт, улаштований заходами Укр. Нар. Школи при 14. вулиці, при співучасти учнів музичної консерваторії М. Гайворонського й учнів балетмайстра В. Авраменка. Програму підготовано дуже солідно і запрошено на цей концерт кількасот Американців, головно вчителів і вчительок ріжних американських шкіл. Розходиться о те, щоби чужинці запізналися з нашою питомою національною культурою. Було би дуже сумно, якби так на великій салі „Стайвесент Гай Скул" було більше чужих ніж своїх. Тоді чужинці моглиби подумати, що Українці мають культуру гарну, але самі вони не гарні...

З огляду на чужинців концерт зачнеться точно в означенім часі (год. 8.15 вечером). Хто прийде, певно не пожалує.

ЩЕ ОДНА ЖЕРТВА ЗАТРОЄННЯ.

У Клівленді, О., помер д-р Джек Свафорд, який був лікарем на клініці в Клівленді і визначився геройським ратованням жертв пожару, який навістив клініку в Клівленді чотири тижні тому. Затроєний убийчим газом, довгий час боровся зі смертю і врешті помер.

ВИБОРИ В ПОЛУДНЕВІЙ АФРИЦІ.

Трета з найбільших доміній Британійської Імперії, Полудне-во-Африканська Унія, переводить у себе цього місяця загальні вибори.

До боротьби стають дві великі партії: націоналісти з генералом Герцоґом на чолі та полудневo-африканська партія з генералом Смутсом як провідником.

Націоналісти виступають проти того, щоби чорним Кафрам надавати парляментарні права. Їх девіза є: Полудневa Африка мусить остати білою. Націоналістам закидають також, що вони не є добрими британійськими патріотами, бо заключили, осібний торговельний договір з Німцями, бо обстоюють сепаратизм Бурів і т. п.

Генерал Смутс, провідник полудневo-африканської партії, не має попертя в Бурів (нащадки Голяндців, які передше мали свою незалежну державу в Пол. Африці), бо він великий англійський патріот. Зате він має сильне попертя зі сторони Англійців.

В попередньому правительстві по стороні націоналістів станули також робітники, згуртовані в Партії Праці, але чи цього разу будуть знову підпомагати Герцоґа, це дуже сумнівне, бо в їх середині прийшло до подїлу на два ворожі табори.

ЗА ЗЛОЧИН ЗПЕРЕД 8 ЛІТ.

Вольф Верст з Томашова, промисловець не так з ласки божої, як з власного мантійства, сидів останніх 8 літ в Америці, заки не затужив за Львовом, звідки втік, рятуючи свою свободу. Оноді відповідав він перед судом за грабунковий напад на двох купців, яких завів з 18,000 коронами до Любичі Вел. у квітні 1920 р. і там у порозумінні з одним спільником ограбив їх. Його засудили на 4 роки.

ЖИТТЯ В АНГЛІЇ ДЕШЕВІЄ.

В минулому місяці спостерігалося значне подешевлення життя в Англії. Пересічно життя тепер стоїть на 60% висше від 1914. року, що дає зниження проти минулого року на 5%, а за останній місяць на 1%.

У ФРАНЦІЇ НЕ БУДЕ БІЛЬШЕ МАРШАЛКІВ.

На останньому засіданні ради міністрів під проводом президента Думерга вирішено не іменувати більше маршалків Франції.

УКРАЇНСЬКА ФІНАНСОВА СПІЛКА У ВІННІПЕГУ.

Заходом Українців покликано до життя українське фінансове підприємство під назвою „Комершел Інвестмент Компани Лимитед", яке одержало урядовий чартер дня 25. мая 1929 р.

Установчі Загальні Збори відбулися в Бюрі Спілки 518 Мекінтайр Блдг., в місті Вінніпегу, дня 6-го червня ц. р. До Заряду увійшли пп.: Н. Данильченко, яко президент, К. Продан, яко заступник президента і скарбник, та Ів. Рудачек, яко секретар. До провірної комісії вибрано п. генерала В. Сікевича і п. проф. І. Боберського.

Ця спілка зорганізована на уділах. Значну частину уділів розкупили за готівку члениоснователі Спілки. Ціль цього підприємства є — дати змогу нашим людям поміщувати свої ощадности у великі світові промислові й торговельні компанії.

Діяльність Спілки підлягає під нагляд Уряду.

ЗГОРІВ ЗБІЖЕВИЙ ЕЛЕВАТОР.

В Голден, Альта., згорів дотла 11. ц. м. „Секюріти Грейн Елевейтор". Причини вогню не знають. Десятки миль довкруги видніла луна пожару, і не помогли жадні зусилля місцевої сторожі, щоби вогонь припинити.

В елеваторі находилося під ту пору всього яких 2,000 бушлів зерна, переважно вівса.

Горяч була така сильна, що шини коло елеватора погнулись і загорівся один вагон з пікcoм, але його вспіли відсунути та вратувати.

ПРЕСБИТЕРІЯНЕ У ГУВЕРА.

Загальний Збір Пресбитеріянської церкви в Филаделфії вибрав делеґацію, яка має повідомити президента Гувера, що пресбитеріянська церква попиратиме президента в його боротьбі з беззаконністю.

МАСИ НАРОДУ НА ВИСТАВІ В БАРЦЕЛЬОНІ.

В еспанському місті Барцельоні відбувається всесвітня вистава. Натовп оглядаючих виставу такий великий, що всі гостинниці й приватні мешкання переповнені, а нові гості не мають де приміститися. З приїздом до порту французької ескадри, зложеної з 10-ти воєнних одиниць, знаходиться в порті Барцельони 42 воєнні кораблі з залогою 10,000 людей, не рахуючи великих трансатлянтійських кораблів для подорожних.

БЛУДНИЙ СИН.

Один із провідників польських радикалів, ксьондз Охонь, відомий демагоґ, крикун і шибайголова, суспендований у свій час церковною владою за темпераментне життя — покаявся прилюдно. Він помістив у пресі заяву такого змісту: „Отсим заявляю, що з любови Господа Бога, привязання, вірности та слухняности для святої католицької церкви, осуджую всі свої вчинки, які комусь напротязі довгих літ гріхів я інших, прохаю вибачення за них усіх, а головно мою духовну владу, супроти якої я дуже провинився своєю неслухняністю, і обіцяю, що буду їй завсіди піддаватись і старатимусь своїм справді священичим життям направити лихо, якого я накоїв".

ЧУЖІ АРТИСТИ І СРСР.

Міжнародний союз артистів остерігає своїх членів, щоби не підписували умов з театрами в СРСР. Радянські театри запрошують артистів з чужини на дуже корисних умовах, але відтак не в силі їх дотримати, тому, що недавно видатний закон заборонив вивозити гроші з СРСР., на які треба мати окремий дозвіл з Москви. Таким робом артист мусить залишити все те, що заробив, у межах СРСР і виїзджає без грошей.

ТРИ СМЕРТНІ ПРИСУДИ В РАДЯНСЬКІМ СОЮЗІ.

Головний політичний уряд у Москві оголосив комунікат про викриття контрреволюційної організації у заряді залізничих транспортів та в промислі видобування золота і платини. Організації ці стреміли до повалення радянського устрою. Головними провідниками першої з тих організацій були Мек і Волічков, які в радянській службі займали вижчі становища. На чолі другої організації стояв Пальчинський, бувший міністер в уряді Керенського, а тепер професор університету в Ленінграді. Всіх цих трох головних провідників засуджено на кару смерти і вирок виконано. Инших обвинувачених засуджено на тяжку вязницю.

АРЕШТИ ХОРВАТІВ.

Арешти хорватських діячів викликали велике незадоволення по всій Хорватії. Сербська поліція перевела ревізії в помешканнях багатьох хорватських діячів. Між арештованими знаходяться драматург Крилец та Альоґац, а також визначні лікарі: Фішфах та Лев. Поліція обвинувачує арештованих у комуністичній пропаґанді. Думають, що це початок нової хвилі репресій югославянського уряду проти Хорватів.

МІСТОЧКО В ОГНІ.

Місточко Колки, луцького повіту, навістила пожежа. Більша частина місточка згоріла, заки хтонебудь подумав про ритунок. Досі відомо, що жертвою пожежі, яка вибухла вночі, впало 177 домів разом з господарськими будинками. Почтовий уряд, постерунок поліції, школа, церква і костел не згоріли. Втрати виносять більше як міліон золотих.

МАЮТЬ БУДУВАТИ НОВІ ЗАЛІЗНИЦІ НА ГУЦУЛЬЩИНІ.

Дирекція лісів у Львові готовиться будувати вузкоторову залізницю з Кут через Білий Черемош, Гриняву, Кропивницю до Явірника. Кути мають бути получені з Вижницею.

КОВЕРДА ЖЕРТВОДАВЦЕМ.

Читаємо в „Ілюстр. Курієрі Цодз.": „Засуджений на доживотну вязницю вбийник радянського посла Войкова, Борис Коверда, переслав до вильна жертву на диспозиційний фонд марш. Пілсудського. До цієї звістки „Дзєннік Людови" з дня 25. травня додає такі запити: „Як це? Злочинець, чужий підданий, засуджений за душогубство на доживотну вязницю сміє брати участь в акції, що має на меті зібрати фонд для диспозиції першого маршала Польщі? Хто Коверді дозволив на це? Від коли це вязні мають при собі готівку?"

СМЕРТЬ ПИСЬМЕННИКА.

Цими днями помер у Ленінграді відомий російський письменник Ігнатій М. Потапенко. З походження Українець, належав він ще до того російського покоління, яке, виховане на російській мові, вживало її як свою літературну мову. Кар'єра Потапенка була досить велика. Його численні побутові повісти та оповідання належали до літератури, читаної залюбки широким загалом і він писав їх напричуд хутко та легко. Ціла низка його п'єс належала до „залізного" репертуару російських театрів, себто до тих, які загально подобаються і роблять касу. Характеристичний факт: російська чужинна преса, передаючи звістку про смерть свого популярного письменника, не наводить хоча би десять найкращих його творів. Бодай їх за багато, щоби можна було запамятати через 10 останніх літ, підчас яких Потапенко став забутий у нових післяреволюційних умовинах життя.

СТРАХІТТЯ ЗЕМЛЕТРУСУ В НОВІЙ ЗЕЛЯНДІЇ

ЛІТАКИ НЕ ЗНАЙШЛИ СЛІДІВ ЦІЛОГО МІСТА. РАЙОН ЗЕМЛЕТРУСУ ЗАГРОЖЕНИЙ ПОВІННЮ. МІСЦЯМИ ЗЕМЛЯ ПРОВАЛЮВАЛАСЯ И НА МІСЦІ ГОРБІВ РОБИЛИСЯ ЯМИ.

ЛОНДОН (Англія), 20. червня. — Літаки, що вилетіли на пошукування міста Лайл, не знайшли жадних ознак цього міста. Таксамо в околицях, де було положене це місто, вони не знайшли инших поселенчих пунктів. Думають, що це місто разом з ближчими околицями поховане під обвалами великих горбів, що сталося підчас землетрусу, бо вся околиця в цьому районі, на яких пятьдесять миль, виглядає так ніби тут відбувся страшний вибух великанського вулькану.

Ріка Булер заблокована руїнами дамби та обвалами берегів так, що утворилося величезне озеро, яке готове кожної хвилини прорватися й вилитися в широку долину, де ще знаходяться оселі мешканців, які врятувалися підчас землетрусу. Населення в страху чекає потопи.

Свідки з районів землетрусу кажуть, що підчас нього чулися вибухи схожі на страшні удари грому. Всі горби провалювалися й на їх місци утворювалися глибокі ярі, які часто наповнювалися водою. Бачили вони, як в одному місці земля тріслa на яких 100 стіп ширини, але ця тріщина скоро знову закрилася.

НІБИ ЗАДОВОЛЕНІ ПРОМОВОЮ ДОСА.

ІТАЛІЯ ЗГІДНА НА ОБЕЗЗБРОЄННЯ, АЛЕ ПРИ УМОВІ, ЩО НІХТО НЕ БУДЕ МАТИ СИЛЬНІЩОЇ ВІД НЕЇ АРМІЇ.

РИМ (Італія), 20. червня. — Преса вміщує багато уступів з промови Доса, але своїх коментарів до неї не додає. Лише зазначує, що італійська гадка про можливість обмеження морського зброєння лишається стара. Себто, Італія вважає можливим для себе обмеження лише загальної скільксти тонажу, не розпреділюючи цього обмеження на окремі катеґорії бойових суден.

Щодо скорочення армії то Італія піде на це лише при умові, що на континенті Европи не буде держави, яка малаб армію сильнішу від італійської. Хоч преса ніби задоволена промовою посла Доса, але годі сказати, чи Італія взялаб тепер участь у переговорах про обеззброєння. Але вона безумовно захоче взяти участь в прелемінарних дипльоматичних переговорах у цій справі.

ШТРЕЗЕМАН У ПАРИЖІ.

МАВ КОНФЕРЕНЦІЮ З БРІЯНОМ І ПУАНКАРЕ. БУДЕ СКЛИКАНА КОНФЕРЕНЦІЯ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ РЕПАРАЦІЙНОГО ПЛЯНУ, ВИРОБЛЕНОГО КОМІСІЄЮ ЙОНГА.

ПАРИЖ (Франція), 20. червня. — На конференції між Штреземаном, Бріяном та Пуанкаре вирішено, що в половині липня треба скликати конференцію з представників Німеччини та всіх держав бувшої антанти, для вироблення засобів впровадження в життя репараційного пляну, що ухвалила комісія під головством Йонга.

Штреземан виїхав до Берліна, де докладно поінформує німецький кабінет міністрів про працю Ради Ліґи Націй у Мадриді та про свої розмови в Парижі.

АВСТРІЙСЬКА „АРМІЯ".

БРІЯН СКАРЖИТЬСЯ ЛІЗІ НАЦІЙ, ЩО АВСТРІЯ МАЄ ВЕЛИКУ ТАЄМНУ АРМІЮ.

ВІДЕНЬ (Австрія), 20. червня. — Зприводу того, що Бріян подав заяву до Ліґи Націй, що Австрія не виконала мирового договору про обеззброєння й має велику добре заосмотрену армію, в австрійській пресі розгорілася жвава полеміка. Соціялістичні газети обвинувачують правительство в підтримці реакційної військової організації „Гаймвер", бо воно дає їй гроші й воєнні припаси.

Инша преса говорить, що „Гаймвер" є цілком приватна організація бувших вояків австрійської армії, які обєдналися лише для матеріяльної самодопомоги та для плекання традицій бувших своїх полків. Крім того це зовсім не таємна організація й помочі від уряду не має.

ТРОЦЬКИЙ НЕ ТРАТИТЬ НАДІЇ.

ЙОГО ПРИВАТНИЙ СЕКРЕТАР ЇЗДИВ ДО ЛОНДОНУ НА ПЕРЕГОВОРИ З ЛЕЙБОРИСТАМИ.

ЦАРГОРОД (Туреччина), 20. червня. — Приватний секретар Троцького повернувся з Англії, куди він їздив для переговорів з окремими членами Партії Праці про допущення Троцького в Англію. Він думає, що йому вдалося багато членів партії схилити на сторону допущення Троцького до Англії. Тому він думає, що Мек Доналд буде змушений иншими членами кабінету міністрів дати дозвіл Троцькому на перебування в Англії.

ПОВІНЬ В ІНДІЇ.

СИЛЧАР (Індія), 20. червня. — В наслідок великих і довготревалих дощів величезні райони залиті водою. Населення терпить страшну біду. Налічують кількасот загинувших у повені, а десятки тисяч залишилися під голим небом, стративши все своє майно.

ВСЕ ЩЕ МОРДУЮТЬСЯ.

СИМЛА (Індія), 20. червня. — Сюди наспіли відомости, що афганський емір Габібула знову здобув перемогу над одним племенем, яке виступало проти нього. Він розгромив ворожі відділи війська недалеко від Кабула. Це значно скріпляє його становище.

РАТИФІКАЦІЯ ПАКТУ КЕЛОҐА.

БУДАПЕШТ (Угорщина), 20. червня. — Угорський парлямент нарешті ратифікував пакт Келоґа про „вічний мир".

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

БРЕМБЕЛ БУТ

Померла людина, якої індивідуальність звертала на себе увагу цілого світа. Ніхто не квестіонував ніколи великих заслуг, які положив померший Бремвел Бут як головний командант Армії Спасення. Він не тільки продовжував з посвятою і пієтизмом діло свого батька, але довів Армію Спасення підчас світової війни до великого значіння. Особливо високо зросла тоді моральна сила тої орґанізації, яка оперує тепер вже у ріжних закутинах світа і уявляє собою дійсну армію мира й гуманности.

Орґанізацію ту вів Бут по диктаторськи, наслідуючи щодо цього свого батька. Того диктаторства не хотів Бут зречися навіть тоді, коли вже захорів і не був в можности стояти у проводі такої великої орґанізації. Дійшло до того, що на останнім зібранню Ради Армії Спасення, яке відбулося в Локдоні, змушені були самі найбільші прихильники Бута зі слезами в очах усунути його від влади й іменувати иншу людину. Зроблено це виключно тільки в інтересі загального добра орґанізації. Та Бут не погодився з тим фактом і пішов на судову дорогу, а програвши справу в суді, ще далі робив всі можливі заходи, щоби дістати владу в свої руки. Амбіція, яка гнала його вперед при розбудові Армії Спасення, поріжнила його з найближчим його окруженням, з найбільш йому відданими людьми, як і поріжнила його давніше з його сестрою Евангелиною, яка являється головою Американської Армії Спасення. На ділі було так, що він завидував популярности, яку здобула собі його рідна сестра Евакгелина й підкопував її роботу в Армії Спасення, руйнуючи в той спосіб добре діло.

Та загал знав його лихі сторони, але памятав завжди і на його талан і його заслуги. Тому саме так багато йому прощали, тому саме з слезами в очах усували його з головства Армії Спасення. Прощали йому, цінили його, але з уряду усунули, коли цього вимагав інтерес орґанізації.

Коли ми наводимо отсей примір з життя Бремвела Бута, то робимо це тому, щоби вказати на культурний спосіб, якого вживає культурна нація і культурна орґанізація супроти своїх заслужених людей, коли треба боротися з хибами тих людей. Ми хочемо вказати ще й на те, що навіть розумні й ідейні люде дуже часто заганяються так далеко, що ставлять свою власну амбіцію вище загального добра. Вони можуть робити це навіть несвідомо, але це факту не зміняе ні не злагоджує шкоди, яка загрожує орґанізації. Тому саме всяка диктатура є дуже небезпечною формою влади і то не тільки в орґанізації, але й у державі.

В. Богуш.

ПРОБЛЕМА ГОСПОДАРСЬКОЇ САМОВИСТАРЧАЛЬНОСТИ ПОЛЬЩІ, РОСІЇ ТА УКРАЇНИ

(8)

Себто протягом певного досить недовгого часу Україна досягне того господарського становища, в якому знаходиться нині Франція, а може й Німеччина. Тоді українська нація стане заможньою та могутньою і культурною. Нині наприклад, понад 80% українського населення живиться з хліборобства, перебуває у нечуваних злиднях та жахливих побутових умовах й примушене еміґрувати до Азії та Америки. Належна індустріялізація України дасть можність зняти з хліборобства принаймні 30% а може й 40% безземельних і малоземельних селян та забезпечити їм працю у промислі, торзі, транспорті чи по ріжних службах. Тоді на Україні лише 40—50% населення буде перебувати по селах та живитиметься з хліборобської продукції, себто буде розвязано проблему аґрарного перенаселення та безробіття навіть без еміґрації селян до чужих країн.

Станеться це лише тоді, як українська нація здобуде собі незалежну державність та матиме можливість всі свої ресурси уживати на всебічний розвиток власного народнього господарства. Звичайно українська нація потрібуватиме певний час допомоги з боку чужоземного капіталу, бо деякі інші нації европейські й позаевропейські саме таким робом стали індустріяльно-аґрарними. Нема сумніву, що також Польща та Росія, одмовившись від свого імперіялізму і спроб гегемонії на Сході Европи, одночасно з Україною та іншими східньо-европейськими державами досягнуть особливо за допомогою чужоземного капіталу великих господарських успіхів, бо тоді на сході европи запанує сталий мир і не буде потреби витрачати нечувані ресурси на зброєння.

Нижче ми й подамо ще одну табелю, в якій шляхом порівнання з деякими европейськими країнами показано, що як етноґрафічна Польща, так етноґрафічна Росія та Україна мають незаперечні підстави для свого господарського розвитку на засадах самовистарчальности. Звичайно нині вони у порівнанні з Францією або Німеччиною, не кажучи вже Великобританією чи Злученими Державами, ще являються країнами відсталими. Проте й вони в будуччині зможуть стати принаймні індустріяльно-аґрарними країнами.

Країни	Простір у міл. кв. кіл.	Населення в міл. душ	Добування в міл. тон: нафти	Добування в міл. тон: вугля	Добування в міл. тон: зал. руди	Продукція в мл. тон: чавуну	Продукція в мл. тон: криці	Кількість веретен
Злуч. Держави	7,8	119	120	568	64	38	51	38
Вел. Британія	0,24	45		242	11	6,7	8,4	56,8
Німеччина	0,47	64		287 (з бурим)	9,5	13,4	16,2	10,5
Франція	0,55	41		62	34,5	9,9	9,2	9,5
Італія	0,31	42			0,3			4,7
Еспанія	0,50	23		4,2	5,3			1,9
Чехословаччина	0,14	14		35 (з бурим)	1,4	1,5	1,7	3,6
Румунія	0,29	17	3,5	3		0,06		0,1
Польща	0,20	19		40	0,35	0,6	1,2	1,3
Україна	0,70	45	0,85	27	4,5	2,7	2,6	0,4
Росія	16,5	85	1,8	6	2,4	1	0,9	7,2
Хіни	11,1	450		21	1,3	0,4	0,35	3,5
Япан	0,39	62		32		0,8	1,2	5,8

Країни	Продукція цукру в міл. сотнарів	Продукція пшениці, жита, ячменю та вівса в міл. сотнарів
Злучені Держави	12 (бурякового)	53
Велика Британія	5,1	5,2
Німеччина	18	20,3
Франція	8,2	16,1
Італія	3,6	8,7
Еспанія	2,5	8,2
Чехословаччина	15	5
Румунія	1,2	6,2
Польща	5,4	8,4
Україна	10,2	21,5
Росія	1,6	33
Хіни		30
Япан		3

Передусім кидається в очі, що етноґрафічна Польща продукує збіжа понад 4.4 сотн. на душу населення, себто дуже мало чим менше, як Злучені Держави (4.5 сотн.) або Україна (4.6 сотн.) тоді як етноґрафічна Росія збирає нині коло 3.9 сотн., себто тільки як Франція (3.9 сотн.); Румунія та Чехословаччина продукують по 3.6 сотн.; Еспанія понад 3.5 сотн., Німеччина 3.2 сотн., Італія 2.1 сотн. а Великобританія всього 1.1 сотн. на душу населення. Щодо Хін та Япану, то вони продукують переважно риж, а тому в цих країнах пшениця та особливо інші хліби не відграють у споживанні великої ролі. Не треба забувати, що Великобританія довозить річно до 8—9 міл. тон збіжа (переважно пшеницю, а саме 6—6.5 міл. тон), що Німеччина довозить коло 3 міл. тон річно (переважно пшеницю та ячмінь), як також Італія до 1.8—2 міл. тон, Франція коло 1.4—1.5 міл. тон, а Чехословаччина 0,7 міл. тон. Як бачимо, Росія, а також Україна, продукують нині таку скількість, яка вистарчає лише для власних потреб. Навпаки до війни Україна вивозила 4—5 міл. тон переважно пшениці та ячменю, а Росія коло 2—3 міл. тон жита, вівса та почасти пшениці. Сталося це тому, що на Україні тепер засівна площа під пшеницею, ячменем та вівсом зменшилась на 5.8 міл. гектарів, а натомісць під житом, бараболею, гречкою, просом, соняшником та кукурудзою побільшилась на 4.9 міл. гект., себто продукція експортового збіжа дуже впала, бо большевицька влада примусово відбирала пшеницю та ячмінь, по дуже низьким державним цінам, а тому селяни-хлібороби за останні роки почали переходити до засіву інших культур. Крім того, як в Росії, так й на Україні, тепер врожайність землі зменшилась на один сотнар з гектару супроти 1913 р., а також засівна площа ще не цілком досягнула передвоєнної. Тому совітський уряд протягом ближчих пяти років намагається піднести врожайність на 30%, як також значно поширити засівну площу взагалі, а особливо на ґрунті переселення на вільні землі у Сибіру, Надволжі, та на Далекому Сході і почасти в Центральній Азії. Тамже утворюються величезні державні зернові господарства, так що саме Росія через 5 років піднесе свою продукцію хліба значно більше, ніж Україна (Росія поширить засівну площу на 30%, а Україна лише на 15%. Щодо продукції цукру (бурякового) то Україна займає нині третє місце в Европі, а через 5 років мабуть пережене Чехословаччину та дожене Німеччину, бо продукція українського цукру піднесеться з 0.92 міл. тон до 1.8—1.9 міл. тон, так що більше одного міл. тон буде вивозитися до Росії та інших країн. Правда, в Росії продукція цукру теж піднесеться ще швидче, а саме до 0.5 міл. з 0.16 міл. тон, бо совітський уряд робить заходи поширити цукрову продукцію головно на російських теренах. Польща також посідає досить значну цукрову промисловість, яка цілком забезпечує внутрішні потреби країн, й навіть дещо вивозиться за кордон. Таксамо, як Польща, так й особливо Росія, посідають досить розвинену текстильну індустрію, тоді як навпаки Україна повинна ще її утворити принаймні у такому розмірі, як італійська, себто до 5 міл. веретен, а при сприятливих обставинах навіть до 6.7 міл. веретен.

Щодо важкої індустрії, то етноґрафічна Польща нині власно навіть має деяку перевагу перед Україною, бо добуває значно більше вугля, хоч правда польська металюрґія за браком залізної руди релятивно лише дорівнюється українській. Натомісць Росія тепер добуває замало вугля та руди, як також у порівнанні навіть з Польщею та Україною посідає дуже незначну металюрґію. Проте, як ми вже згадували, через 5 років російська важка індустрія побільшиться мабуть у 2—3 рази, бо Росія має значно більші запаси вугля та залізної руди, ніж Польща або Україна. Тому саме протягом дальших десяти років вона безперечно зможе піднести добування вугля, нафти та руди, як також продукцію криці та чавуну до таких розмірів, що обходитиметься цілком без довозу вугля та руди з України чи Польщі або з інших країн. Мимо того, Росія вже й тепер посідає більшу машинобудівельну та метальообробну промисловість, як українська чи польська. Протягом же 5—10 років ця перевага мабуть ще побільшиться, незалежно від того, чи буде там панувати влада большевицька чи національна, бо остання буде в стані розвивати російську важку індустрію ще швидче та краще. Так саме російська легка промисловість за винятком цукрової значно більше розвинена ніж українська, і нічим не поступиться перед польською.

Щодо торговельної фльоти, то ні Польща, ні Росія, ні Україна її ще власне не мають, а тому їм доведеться саме в будуччині подбати про розбудову фльоти, як також значно поширити залізничу сіть та налагодити автомобільний транспорт.

Як бачимо, господарська будуччина цих країн, а також всеї Східньої Европи, залежить від того, чи буде там усунено польсько-російські змагання за гегемонію, що станеться лише тоді, коли на Сході Европи запанує сталий мир, себто коли всі пригноблені нині нації нарешті здобудуть незалежну державність. Тоді на ґрунті мирних добросусідських відносин всі східньо европейські країни справді матимуть можливість вільно розвиватися та подбають про те, щоб у недовгім часі досягнути належного рівня господарського та культурного розвитку. Лише при таких обставинах торговельний обмін поміж ними, як також з іншими країнами, забезпечить Східній Европі питому їй ролю у світовому господарстві. Одною з головних передумов цеї кращої будуччини взагалі, а зокрема консолідації Східної Европи, є утворення Суверенної Соборної України, бо в Европі найбільшою нерозвязаною й досі проблемою залишилася власно українська, бо наша нація ніколи не примириться зі своїм поневоленням і спільно з іншими східньо-европейськими націями буде боротися за власну суверенну державність аж до повної перемоги.

(Конець)

НА ТЕМИ ДНЯ

У ДРУГИХ НЕ ТАК, ЯК У НАС.

Доносять з Дітройту, що сербський примат (головний епископ), їдучи з відвидин до дітройтського епископа, мав тяжкий автомобілевий випадок. Примат вийшов з випадку з розбитим черепом та кількома зломаними ребрами.

Так доносять американські ґазети й певно їх ніхто за се не буде критикувати. Американським соціялістам навіть не сниться з приводу такої новинки критикувати капіталістичні ґазети; сі соціялісти мають щось поважнійшого до роботи, ніж підносити рейвах з приводу ґазетярської новинки.

І, здається, що навіть дітройтські римо-католики не добачують у нещасному випадку сербського епископа божого пальця. Але найби такий, нині вже такий буденний випадок случився якому Українцеви, якби то зараз наші знатоки божої волі зашуміли про кару божу.

У МЕКСИКУ РОЗУМІЮТЬ, ЩО Й ЦЕРКОВНА СПРАВА СЕ ПОЛІТИКА.

Уже чотири формальні розмови мали представники мексиканського уряду з представниками римо - католицької церкви. Не тільки мексиканські ґазети повні донесень про сі переговори, але й американські. Американські ґазети не вдоволяються подаванням новин, але й пишуть передовиці. І ніхто їм не закидує, що вони мішаються в церковні справи. Всі розуміють, що й церковна справа може стати політичною.

ПАПА Й МУСОЛІНІ.

Американські ґазети з Ню Йорку теж доносять про проповідь, яку в минувшу неділю виголосив провідник церкви Святої Трійці в Брукліні. Провідник гоаврив про лятеранський договір між Італією й Ватиканом. Поміщення сеї вістки теж доказ, що Американці розуміють, що коли ходить о політичні впливи церкви, то се не чисто церковна справа, але й політична.

До суті питання провідник висказав погляд, що противенство між римським папством і італійським урядом не може затертися, бо римський папа по суті свого уряду є інтернаціоналістом, а італійський уряд націоналістичний.

В ПЕРШОГО Й ОДИНОКОГО ЛЯПЛЯНДСЬКОГО ПОЕТА

Німецький подорожник д-р Штернбах-Ґертнер, що подорожував по Ляпляндії, помістив у німецьких журналах цікаві враження з тої подорожі. Подаємо тут опис його гостини в ляпляндського — першого й одинокого — поета Югана Туурі.

—o—

Хто думає, що то не є ніяка штука мати інтервю з ляпляндським поетом, цей хай сам зайде тамтуди та хай попробує. Ляпляндці це номадний (кочівничий) нарід. Себто люди, про яких ніколи не знати, де вони. А коли, на щастя, знати, то вони вже напевно деінде. Це одна трудність. Але ще більша трудність є в цьому, що цей цікавий нарід залюбки перебуває поза полярним кругом. А непривиклий до тамошніх відносин чужинець уже в місяці жовтні може втопитися в снігу, високому на метер і більше.

Але справжній журналіст не зважає на невзгодини, коли лише є нагода пізнати щось цікавого. Безперечно цікавим мусить бути для чужинця ляпляндський поет **Юган Туурі**. Тому кілька літ видав Туурі цікаву книжку **„Муітаюс самід бірра"** („Ляпляндські оповідання"), що пізніше були перекладені на кілька чужих мов. Оповідання ці здобули незвичайний успіх не лише тому, що Туурі це перший Ляпляндець, який взагалі колинебудь хопив за перо, але й тому, що він є справжньою дитиною свого народу, якого культура мало що торкнулася тай образування не затерло в ньому Ляпляндця. Він пише як наївний самоук, тому його оповідання це справжнє джерело для пізнання Ляпляндців.

Що його книжка взагалі вийшла друком і поширилася, це сталося завдяки дослідникові д-рові Люндбомові (тепер уже покійному), якого в Ляпляндії дуже любили. Туурі сам більше Ляпляндець, ніж письменник. Усетаки в Стокгольмі оповідали превеселі сміховинки про Югана Туурі, якого імя знає кожна образована людина, який є любимцем ґрафині Белькес і якого ніколи не забувають відвідати американські мультиміліонери, коли приїздять на лови у Ляпляндію. Тож як не постаратися про інтервю в Югана Туурі! Але де він живе? Як я про це спитався в столиці, сміялися мені в живі огні. Де живе Ляпляндець? Денебудь у шатрі. Щось точнішого годі тут сказати.

Аж ось в останній хвилі перед відїздом одна добра душа дала мені адресу одного ляпляндського дослідника в Кіруні, а пізніше від того дослідника довідався я, що ляпляндське племя, до якого належав Туурі, підчас осінньої мандрівки було десь біля Реніферського озера. На жаль — годі там було знайти Туурія. А що я не вмію по ляпляндськи, а Ляпляндці на загал мало знають шведську мову, то треба було доволі довго часу, аж я довідався, що до того місця, де був Туурі, треба би їхати залізницею ще кілька годин далі на північ. А саме він був у Лягтілягті, по другому боці Торнетреска.

Мовчки мчалися ми на лещетах білим морозним лісом. У такому лісі синій одяг Ляпляндця, обшитий по краях жовтими та червоними лямівками, та висока шапка, закінчена горячо-червоним великим кутасом, — це одиноке пестре. Біля Торнетреска сіли ми в добре вимащений смолою, темний ляпляндський човен. Плили ми добру годину озером, у якому відзеркалювалося ранішне сонце та замерзлі водопади. Около полудня причалили ми до заливу Леймолягті. Тут побачили ми, що менший залив, віднога Лягтілягті, вже був замерз. Тому ми вже тут закинули якір. Ми перейшли перший табор і по леду заливу до Лягтілягті. За нами йшла гурма крикливих, фанатично позавиваних у шкіри та пестрі одяги, ляпляндських дітей.

Туурієва хата бідна, але побудована „по новітньому" з бревен, посеред шатер, похожих на горбки землі, подобає на палату. Та, на жаль, двері, над якими видніе напис великими незугарними буквами „Юган Туурі, творець, род. у Кавтокейнах" — зачинені.

В найближчому шатрі довідуємося, що ще раннім ранком бачили його, тож правдоподібно він лише десь у лісі на ловах біля пастки на лисів, горностаїв або куниць. Щоправда: він міг також на кілька днів піти вгору до Феле, до своїх стад реніферів...

Шкода. Все таки ми постановили ждати. І на щастя, як ми більше як дві години посиділи в гостях у шатрі сусідніх Ляпляндців, побачили ми його. Кривоногий, зизоокий, з гострим носом, брудний, але задоволений старий Ляпляндець, що говорить трохи по шведськи, втирає собі рукавом бульку зпід носа, а через плечі перекинув чотири чудові тетерви.

Кинув цей тягар у сніг і привитався зі мною врадувано: Ю, ю, ю, — відкіля, кажеш, приходиш? Австрія — ю, ю, ю, алеж це далеко!" Потім ми подали собі руки і він попровадив мене в хату, Тимчасом мій провідник, старий знакомий Туурів, рубав йому дрова та сховав спольовану добичу. Його хата, то заразом кухня, спальня та їдальня. Я старався довідатися дещо в нього. Та це показалося зовсім неможливе. Насамперед мусів я відповідати на всі його питання, а потім він — що запросив нас ввічливо до перекуски — привітливо-безжурно похожав між кухнею та спіжаркою і передовсім хотів переконати мого перевізчика, що його (себто їх мій провідник купив у Кіру-Туурія) лапки на горностаїв, по 25 ерів за штуку, далеко ліпші ніж дорогі лапки, що ні.,

Коли його книжка появилася, чи то досі його одинока книжка? — Ю, ю, ю — цього він докладно не знає. Одинокий примірник? Ю, ю, ю, самособою, він має один і покаже мені його. Та де він подівся? Довго шукає, вкінці гордо витягає книжку в спіжарці, споміж двох замерзлих на лід шинок реніферів. Ю, ю, ю, там були гарні образки, ляпляндські малюнки, він сам їх малював — та, на жаль, вони повиривані. Якийсь американський мультиміліонер забрав їх собі на спомин.

Коли його книжка появилася, досі його одиноке, що він оповів. Та якось дивно — не можемо посунутися далі поза той факт, що він родився — ба скільки тому літ? може буде незабаром сімдесять літ — у Кавтокеіно. Чи його книжка перекладена на німецьку мову, поправді не знає, але зате витягає зі шуфляди (в якій попри кістки цукру й огрівачі живчиків (пульсів) є старі лапки на куниці та закровавлені пташачі крила) — данський переклад своєї книжки. Чванливо оповідає, що його перекладчик написав також власні книжки, з яких можна довідатися все важне про життя Ляпляндців. Зависти хліба цей автор не знає, що отсе стоїть поважно біля своєї відкритої ватри та кидає шматки мяса з величезної шинки з рена в не дуже то чисту сковороду, потім з оправданою вдумчивістю глядить на тарілки та ложки, що є в його миснику і зітхаючи рішається обмити їх у мою честь. Тоді я рішаюся — з дуже еґоїстичних причин! — добре витерти тарілку відносно чистою стиркою, а мій старий провідник узявся „дезінфекціонувати" над полумям ножі та вилки. Найшлося їх лише два, але Туурієму це нічого не шкодить, бо — як пізніше показалося, — він уміє обійтися і без таких причандалів.

Туурі, якому рідке біле волосся розкуйовдилося над мудрим чолом, запевняє мене підчас розмови разураз про дві важні річи: перше, що він зле зробив, що не оженився, а друге, що він саме тепер пише нову книжку. І знову про ляпляндські міти, звичаї і перекази. Старається розповісти мені з памяти веселу історію про це, як то ціле село Лягтілягті дістало свою назву, але що я ніяк не в силі зрозуміти, в чому саме є дотеп тої історії, він добродушно дає спокій і ми згідливо засідаємо до печені з рена, що тимчасом уже гарно спеклася.

Між жонатими.

— Ну, як там твоя жінка? Чи вже видужує?

— Видужує. Сьогодня вже двічі сварилася зі мною.

— Ов, а моя чогось нині спокійна! Чи не хора чого?

—o—

— Пане Скупський, приношу вам рахунок за похорон тещі. Маєте заплатити 278 долярів.

— Що!? Аж так богато! То я вже волів би, щоби вона жила!

—o—

Забава в фанти. До родини Чепурнацьких зійшлися гості та бавляться у фанти. Мати малої Ірки каже, що не має ніякого фанту при собі.

— То хай мама витягне свої зуби як фант — порадила Ірка.

— Вуйцю, я піду тепер із тетою до міста!

— Коли тета не може тепер узяти тебе зі собою.

— А коли не може, то чому мама казала, що тета обносить нас по цілім місті?

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЗАРОЗУМІЛІСТЬ АБО НЕЗРОЗУМІЛІСТЬ.

Зразу здається, що є дуже велика ріжниця між цими двома словами, але коли порівняти між собою людину зарозумілу й нездібну зрозуміти, то вийде, що ця ріжниця вже не така велика. Особливо для національної справи, то людина зарозуміла чи незрозуміла однаково шкідлива.

У нас глибоко сидить рабська душа, яку сотками років впроваджували в нас Москалі і Ляхи, змушуючи нас орати їх ниви без протесту, в покорі. Тому тепер, бажаючи свого визволення політичного, мусимо впершу чергу визволити себе від того рабства, яке нам накинули сотки років неволі. Найшкідливійшим з того рабства, що ще й досі міцно сидить в наших душах, є ота сама незрозумілість та зарозумілість. Ізза цього ми не розуміємо своїх провідників, що ведуть перед на ріжних галузях нашого національного життя. На кожного інтелігента, на кожного свого провідника ми звикли дивитися, як раби дивляться на свого пана, на свого гнобителя. Ми не бачили ніколи, щоби інтелігентний Лях, чи Москаль, чи представник якого иншого народу ставав в обороні прав українського народу, ставав в обороні нас всіх. Все, що такі люди робили, вони робили на користь своїй нації гнобительки, на користь свого народу-гнобителя. І ось тепер, коли серед нашого народу народилися свої власні провідники, що вийшли зпід наших селянських та робітничих стріх дивимося на них так само, як ми дивилися тоді, коли нас вели чужі гнобителі, коли ще ми були в рабстві. Ось цей страшний пережиток рабства й робить нас незрозумілими; ми думаємо, що тільки ми сини свого народу, що тільки ми любимо свою батьківщину.

А міжтим це знову лише наша зарозумілість, або незрозумілість. Бо дійсно ми можемо й поплакати над долею рідного краю й посваритися з кимсь за рідний край, але, коли треба дати якусь поміч рідному краєви, то відразу й сльози наші висихають й серце черствіє мов той камінь. **Коли хто робить підприємство на користь рідного краю, на допомогу нашим борцям за визволення свого народу з пут рабства, то ми тоді часто стараємося свої місцеві, особисті справи поставити вище загально-національних і влаштувати якесь підприємство для свого місцевого товариства, для своїх місцевих потреб.** Знову просипається у нас рабський дух, який не мав своєї спільної батьківщини, який не мав нічого вище від свого власного кутка, або навіть нічого не мав поза ланцюхом, який він по свойому вмів любити. **Тому лише люде з рабською психольогією стараються розбити иншим підприємство, влаштоване на користь загально-національкій справі, або зробити йому конкуренцію своїми місцевими, льокальними потребами.**

Ми часто не розуміємо, що коли зявляється серед нас щось таке, що підносить нас як нарід, як цілу націю в очах всіх чужинців, то **це є наш спільний національний скарб, яким треба дорожити, який треба підтримувати,** щоби він цвів і розвивався на славу українського народу. Ось візьмемо за примір нашу національну пісню, або національний танок. Чи ми піддержуємо свої національні хори такі, як „Бандурист"? Чи ми піддержуємо артистичні виступи своїх національних шкіл? **Чи навіть ми підтримуємо, або розуміємо те, що робить в галузі танку наш великий майстер і творець українського національного танку В. Авраменко?** Не можна собі уявити, скільки він поклав труду, щоби підготовити своїх танцюристів до виступу; а скільки ми піддержали його? Чи прийшли ми масово, щоби подивитися на рідний танок, щоби заінтересуватися хочби тим, що таке цікаве й гарне для чужинців?

Такі річи для раба нічого не значать, бо раб не вірить в свою силу, не вірить в те, що він сам може витворити щось дійсно красного й вищого або такого, чого инші народи не мають. Критикувати всіх і вся він може, і критикує, бо він зарозумілий.

Ось тепер, у суботу, 22. червня, відбудеться артистичний виступ дітей української національної школи з 14 вулиці міста Ню Йорку, получений з виступом консерваторії проф. Гайворонського та учнів зі школи танців балетмайстра В. Авраменка. Що найліпшого створили в Ню Йорку діти українських емігрантів, буде на цьому вечері. Сподіваються, що такого національно-художнього вишколення дітей не має жадна українська громада в Америці. На цей виступ прийдуть численно чужинці, але цікаво, чи наші Нюйорчане-Українці зрозуміють, що значить такий попис дітей для самих Українців, для родичів тих дітей та взагалі для піднесення й популяризації українського імени в світовій столиці?

В. Дроботій.

ЯК БУДУЄМО СИРОТИНЕЦЬ У. Н. СОЮЗА.

БАВНД БРУК, Н. ДЖ.

Повідомляємо всі Відділи, котрі мають брати участь в Пікніку на Сиротинець, щоби стримались від всіх забав на день 28. ЛИПНЯ і 3. СЕРПНЯ 1929 р., з причини, що ми хочемо всіх Українців на той Пікнік, котрий буде оголошений в Свободі 19-го липня 1929 р. 144

Комітет Пікніку.

УВАГА! МАНВІЛ, Р. АЙ. УВАГА!

ТОВАРИСТВО
ім. МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
відділ 181 Укр. Нар. Союза

— устроює —

ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 23. ЧЕРВНЯ 1929

в годині 1-шій пополудни
В КОМПАНІЧНІМ ЛІСІ
на Компелей, там, де відбувалися пікніки послідного року.

На сей пікнік запрошується чесних громадян і громадянок з Манвил і з околиць. В разі непогоди пікнік відбудеться в слідуючу неділю. За добру забаву і чесну обслугу ручить 144

Комітет.

ОГОЛОШЕННЄ.

ЙОНГСТАВН, О.

Братство св. Івана Хрестителя, від. 230 У. Н. Союза, відзивається до всіх українських Братств, Сестрицтв і Товариств, без ріжниці партій, з осідком в Йонгставн і околиці, щоби стрималися від всяких підприємств на день 14. липня (July), позаяк висше згадане Братство на сей день устроює величавий пікнік, на котрий запрошується усіх Українців з Йонгставн і околиці. Програма пікніку буде оголошена пізнійше в часописах. 144

ЗА БРАТСЬКИЙ УРЯД:
І. Павловський, предс.; **Й. Білик,** секр.;
Н. Щурко, касієр.

ЗАХОДОМ УКР. НАРОД. ШКОЛИ, 334 ІСТ 14 ВУЛ. В НЮ ЙОРКУ

при ласкавій співучасти Музичної Студії ім. Леонтовича під управою Проф. М. Гайворонського і Школи Танків Артиста Балетмайстра В. Авраменка

— відбудеться —

B STUYVESANT HIGH SCHOOL, E. 15 St., bet. 1st & 2nd Ave., NEW YORK

В СУБОТУ, ДНЯ 22-ГО ЧЕРВНЯ (JUNE), 1929 Р.

В ГОДИНІ 8.15 ВЕЧЕРОМ

АРТИСТИЧНИЙ КОНЦЕРТ

ВСТУП 50 ЦЕНТІВ. ДІТИ ДАРОМ.

Програма складається з 13 добірних точок: 5 діточих хорів, 1 діточий хор з орхестрою, 2 виступи орхестри скрипкової й мандолінової і 5 діточих танків. — До танків гратиме Орхестра проф. М. Гайворонського. Супровід фортепяновий: панна І. Скуба і панна Віра Стеткевич. Управитель діточих хорів: Осип Стеткевич. 143-4

ПОЗІР! РОЧЕСТЕР, Н. Й.! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ ТОВАРИСТВА „ВІЛЬНІ КОЗАКИ",
відділ 316 Українського Народного Союза,

— відбудеться —

ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 23-ГО ЧЕРВНЯ (JUNE), 1929 РОКУ

НА ПРОСТОРІЙ ДОЛИНІ КОЛО ВОДИ GLEENHAVEN.

Се буде перший пікнік, якого рочестерські Українці не мали і не бачили; буде для старших і молодших всілякого рода вигранa або прайси також буде відбиранне фотографії і зниманнє цілого пікніку (Moving Picture). Знаменита музика буде приграватн і будуть здорові і холодні напитки.

З тої нагоди запрашається всіх Українців міста Рочестер!

Чартерована подвійна кара буде виїзджати 11.30 рано, почавши від Northorn через цілу Joseph Ave., відтак до Gleenhaven. 143-4

ПОЗІР! РОЧЕСТЕР, Н. Й. І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

УКРАЇНСЬКА МАНДОЛІНОВА ОРКЕСТРА

— дає свій —

ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ

В СУБОТУ, ДНЯ 22-ГО ЧЕРВНЯ 1929

НА АМАЛҐАМЕЙТЕД ҐАЛІ.

Цей Концерт є дійсна НОВИНКА для всіх

1. відділ „РАДІО КОНЦЕРТ,
2. відділ „НІЧ В КРАМНИЦІ ЛЯЛЬОК",

балет (представлення в танках) на 1 дію.

На сцені 40 танцюристів.

По концерті БАЛЬ до півночі. 142,44

Приграватн буде укаріїнський акордіоніст Микола Ґоуп.

ПОЧАТОК О ГОДИНІ 8-мій — ВСТУП 50 ЦЕНТІВ.

ПРОГРАМА ЧЕРЕЗ РАДІО

Отсим повідомляється Українців, замешкалих в місті Ню Йорку і околиці, що буде дана дискусія

„КОВАЛЬ І ДУША"

через РАДІО на 21-го червня, від год. 7-ої до 8-ої вечером.

Всі, котрі бажають почути дуже інтересну дискусію, прошені наставити своє радіо на повисше означений час. Ся дискусія буде надана зі станції, як слідує: **W.B.B.R., metters 230.6, watts 1000, New York, N. Y.** 143-4

Перед розпочаттєм і на закінченнє будуть відспівані українські пісні під проводом Ф. Литвина і буде грати орхестра п. М. Сербенського. Всі, котрі інтересовані подібними програмами, прошені писати на адресу:

WATCH TOWER. Ukr. Dept., 117 ADAMS ST., BROOKLYN, N. Y.

НОВИНА! УКРАЇНЦІ У ФАЛ РИВЕР І ОКОЛИЦИ! НОВИНА!

УКРАЇНСЬКА СТРУННА ОРХЕСТРА І ШКІЛЬНІ ДІТИ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ СВ. ЙОАНА КРЕСТИТЕЛЯ УСТРОЮЮТЬ

ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ КОНЦЕРТ І ПРЕДСТАВЛЕННЄ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 23-ГО ЧЕРВНЯ (JUNE), 1929 РОКУ

PULASKI HALL, 129 PALMER STREET. — **ПОЧАТОК ТОЧНО В ГОД. 6.30 З ВЕЧОРА.**

Вступ 50 центів. — Діти 15 центів. 143-4

До ласкавої участи місцевих та дооколичних Українців сердечно запрошує — **Комітет.**

ВІЧЕ! ПОЗІР! ВІЧЕ!

УКРАЇНЦІ І УКРАЇНКИ МІСТА БЕЙОНУ, Н. ДЖ.

Заходом Українського Американського Демократичного Клюбу в Бейон, Н. Дж.

— відбудеться —

ВЕЛИКЕ ВІЧЕ

в справі місцевої політики
на гали „ЛЕЙБОР ЛАЙСЕУМ"
72 WEST 25th STREET

В НЕДІЛЮ, 23. ЧЕРВНЯ 1929

в годині 3-тій пополудни.

Українці і Українки! Приходіть громадно, а почуєте про дуже важні справи — там довідаєтеся, чому Українці в Бейон, Н. Дж., не мають свого власного дому і много иншого цікавого. Будуть промовляти першої кляси бесідники. **Вступ вільний кождому без огляду на партійність і релігію.**

144-5 **Комітет вічевий.**

ПОЗІР! ПОЗІР!

НЮ КЕНСІНҐТОН І АРНОЛД, ПА.

УКРАЇНСЬКА ШКОЛА

при греко-католицькій церкві

— влаштовує —

ШКІЛЬНИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 23. ЧЕРВНЯ 1929

НА ФАРМІ ПАНІ МЕЙГЕР.

Першорядна українська Банда Дамяна Макари приграватиме до танців.

Початок в год. 1-ій пополудни. Вступ 25 центів.

Крім смачних закусок і холодних напитків будуть ріжні цікаві забави і виступи шкільних дітий: як співи, танки, гри і инше.

Українці! Коли любите свої діти і свою школу, то **приходіть на Шкільний Пікнік!** 144

ПОЗІР! БАЙОН, Н. ДЖ.! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ В БАЙОН, Н. ДЖ.

— відбудеться —

В НЕДІЛЮ, 23. ЧЕРВНЯ 1929

В ГАЛИ ГУПЕР КУПЕР,
94 EAST 22nd ST., BAYONNE, N. J.

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

Початок в годині 3-тій пополудни.

На тім бали буде приграватн українська музика з Елізабет, Н. Дж.

Прихід з балю призначений на Український Народний Дім.

За добру забаву ручить

143-4 **Комітет.**

УКРАЇНСЬКІ ЗЕЛЕНІ

СВЯТА

— відбудуться —

В НЕДІЛЮ, 23. ЧЕРВНЯ 1929
В НОВІЙ ВЕЛИКІЙ УКРАЇНСЬКІЙ НАРОДНІЙ ГАЛІ,
1274 Hoe Avenue і Freeman Street, BRONX, N. Y.

В гарно умаєній галі зачнеться в годині 4-тій пополудни

ВЕСЕЛА ЗАБАВА З ТАНЦЯМИ

в год. 8. вечер зачнеся представлення

ДОБРІ ДІТИ

Учительку відограє п-на Стефанія Абрагамовська з Ню Йорку.

По скінченню представлення відбудесь

КОНЦЕРТ

Української Народної Діточої Школи в Бронкс.

Дірігент хору учитель Т. Онуфрик.

ПО КОНЦЕРТІ ТАНЦІ ДО ПІЗНОЇ НОЧИ.

Доїзд до галі дуже вигідний. За 5 центів собвеєм з Ню Йорку і околиць: Lexington Ave., East 180th St., з West 7 Ave., Bronx Park, до Freeman St., в Бронкс трансфер на всі стріткари Southern Boulevard до Freeman St., і оден блок до Hoe Ave. 144

ПОЗІР! ISELIN, N. J.! ПОЗІР!

ТОВАРИСТВО ПРОСВІТА В ІЗЛІН, Н. ДЖ.
відділ 366 Укр. Народ. Союза

— устроює —

ТРЕТИЙ ВЕЛИЧАВИЙ

ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 23. ЧЕРВНЯ 1929

В ПАРКУ НА ПЕРШІНҐ ЕВНІ, БЛИЗЬКО НОВОЇ ШКОЛИ

Вступ 25 центів.

Музика першорядна.

На случай дощу пікнік буде відложений на другу неділю, 30. червня.

Парк отворений від години 12-тої в полудне.

Запрошується всі Товариства з поблизьких місцевостий.

Хто прийде на сю забаву, то певно не пожалує, бо буде много цікавих несподіванок, здорові напитки і смачна та свіжа перекуска. 144

За добру забаву ручить **Комітет.**

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

Урядовець (до директора): Моя жінка хоче нині щось богато купувати собі, тому казала мені, аби я просив пана директора, щоби пан директор звільнили мене на нині.

Директор: Не можу.

Урядовець: Дуже дякую!

—o—

В останній хвилі, як уже прийшло збиратися до шлюбу, Цибульський втік.

— То він певно втратив відвагу?

— Ні, він відзискав її!

—o—

Хлопець (до купця): Прошу мені дати цукорків за цента, але міщаних.

Купець: Маєш тут два цукорки — вимішай собі їх сам.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

СКРЕНТОН, ПА. Бр. св. Володимира, від. 162, повідомляє своїх членів, що звичайний місячний мітінґ відбудеться 23. червня, в гали Українського Клюбу, 708 Lackawanna Ave., в першій годині пополудни. Проситься всіх членів прибути, бо є важні справи до полагодження. — Є. Марченко, предс.; М. Гнатів, секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ПОШУКУЮ вдови бездітної або з одною дитиною, або старшої віком дівчини від 35 до 40 років, до заряду дому; я маю 38 років, маю свій дім і пятеро дітий, найстарша дівчина має 14 літ, наймолодший хлопець 5 років. Ласкаві зголошення слати до: 144-9
MIKE HASYCHAK,
Box 115, Slickville, Pa.

ДЯКОУЧИТЕЛЬ з довголітною практикою, знаючий свій фах дуже добре, пошукує посади. Ласкаві зголошення слати на адресу: 144-5
D. D. DIAKOUCHYTEL,
816 Grove Street, Taylor, Pa.

ХТО З УКРАЇНЦІВ бажає вислати свою родину на літні вакації в гарне і здорове місце, кімнати відповідні, чисті і веселі, всі кімнати мають по 2, 3 і 4 вікна, гарна вода до купання і пиття. Спішіться, поки ще всі незаняті. По близші інформації пишіть на адресу: 144-5
NICH. SAMBOY,
P. O. Box 131, Jewett City, Conn.

ОГОЛОШЕННЯ.

В нас є до винаймлення стор, для будь якого бізнесу.
UKRAINIAN LABOR BUSINESS CORP.,
57-59 BEACON ST., NEWARK, N. J.

ПОШУКУЮ в дуже важній справі Сташка Петришина, має знаходитися в нюйорськім окрузі. Хто би про него знав або він прошу написати до:
ІВАН ЯРЧАК,
637 Jolile Alley, Johnstown, Pa. 140-5

ПОШУКУЮ спільника з малим капіталом до направи черевиків. До тепер я роблю одинцем, маю робітню на передмістю; зі спільником думаю брати в центрі міста, де сподіюсь богато роботи. Голоситись на понизшу адресу: 143-5
Л. КОМОНІЦЬКИЙ,
206 N. Main St., Woonsocket, R. I.

ХТО з Українців хоче їхати на літні вакації в здорову околицю Catskill Mountains, маю до винайму кімнати по приступній ціні. Вода до купання близько, свіжий і здоровий харч на місци. Прошу голоситися до: 139-4
A. PUZDRIAK,
R. F. D. 2, Box 94, Saugerties, N. Y.

КІМНАТИ до винайму на фармі на літо, коло New London, при стейтовій дорозі, бос переходить що години, електрика в хаті і вода до купання. Голоситись: 141-4
IZYDOR TYTLA,
EAST LYME, CONN.

НОВЕ УКРАЇНСЬКЕ

похоронне заведення в Шікаго отворив Іван Оленець. Обслуга точна і дуже умірковані ціни. 140—
JOHN OLENEC,
2245 W, Huron Street, Chicago, Ill.
Тел. офісу: West 2056 — Тел. домашний: Nevada 8585

DR. N. M. HNATYSHYN,
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ
2191 PROFESSOR STREET,
Tel. Atlantic 2054. CLEVELAND, O.
Проти Українського Банку.